

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom

za celo leto 3 gld. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrť leta — „ 30 „

Naročnina se pošilja
opravništvu v škofljsk.
poslopju (Bischofshof.)

Doležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nemški cesar Viljelm I. z revolverjem napaden.

Kam v Evropi drvimo, to nam kaže napad na nemškega cesarja Viljelma v soboto 11. maja. Mož, zarad sijajnih zmag in zedinjenja Nemčije v eno in to še sila mogočno državo skoro čez red čislau, hvaljen in proslavljan, je ob svitem dnevu, v lastnem glavnem mestu Berlinu na javni ulici, vpričo kraljevskega dvora sred svojega ljudstva v nevarnosti življenje izgubiti. Ljudje ne morejo dočakati, da bi 82letni starček par korakov do groba sam storil, po sili ga strežejo pred časom vanj strmoglaviti. Sicer se to ni posrečilo zločincu, a pomenljiv je drzni napad vsakako. Bilo je pa tako! voj-Cesar Viljelm se je z svojo hčerjo, omoženo veliko vodinjo Badensko, okoli 1/4 ure popoldne 11. maja v odprti kočiji iz sprehoda vračal domov; peljal se je ravno po znameniti ulici, ki je z visokimi in košatimi lipami prijetno na obema stranima obsajena. Tukaj blizu kraljevskega grada ga je pričakoval 21letni klanfarijski delavec Emil Hädel (Lehmann) iz Lipskega z 6cevnim revolverjem v roki. Ko se je cesarski voz približal, je naglo skočil naprej, revolver nameril v glavo cesarjevo in vstrelil 1krat ali 2krat, toda k sreči ni zadel, kroglice so obtičale v kočiji. Hčer naglo spregovori: „oče, v tebe se strelja“ in se zgrudi brez zavesti na stran h očetu. Ta pa strahu ves blede kakor stena reče: „ali velja to meni“, vendar kmalu se ohrabri, ukaže voz vstaviti ter se vzdigne na vozu, da so ga zamogli vsi videti in se prepričati, kako se mu ni nič zgodilo. Zločinec pa videvši, da ni zadel, začne bežati in na vse strani streljati, da bi ušel ljudem, ki so ga srdito podili, vlovili in skoro ubili. V 1/2 uri je že stal pred sodniki in se prav trdokorno zagovarjal rekoč: jaz spadam k socialnim demokratom in sprva nisem hotel cesarja umoriti, ampak hotel sem le sam sebe na javni ulici vpričo cesarja vstreliti, da vlada sprevidi, kam se pride, če se tako slabo vladari in za delavce nič ne stori. Ubogo ljudstvo mora na Pruskem gladu konec vzeti“. Pri njem so tudi našli mnogo socialdemokratskih spisov, ki mrgolijo

srda in jeze na liberalne denarne mogotece, fabrikante, mešetarje in bogataše!

Cesar Viljelm je silovitej smrti ušel in vsi cesarji in kralji mu čestitajo. Toda tik mimo njegove glave zvoneča kroglica, sprožena od srditega delavca, nevernega socialdemokrata, mu dovolj spričuje nevarnost liberalnega gospodstva in pogubnost „kulturalne borbe“, t. j. preganjanja sv. katoliške Cerkve. Kajti liberalno 8letno gospodstvo je kakor drugod tako tudi na Nemškem ljudstvo pripravilo v strahovito rastoče siromaštvo v prid peščici liberalnih in judovskih bogatašev. Preganjanje Cerkve, uvedenje civilnega zakona in brezverskih šol je ljudi zdivjalo tako, da ne marajo ne za božje, pa tudi ne za človeške postave in se celo cesarja lotijo. Ljudstvu še pa tega prav zameriti ne moremo; vsaj dela in ravna le po zgledih, katere jim dajejo njihovi ministri in cesar sam. Stari Viljelm in njegov Bismark sta koj iz začetka vse porabila, tudi najkrivičnija sredstva, da sta Avstrijo in Francosko ponižala, celo Nemčijo pograbila: naposled sta celo sv. Cerkvi slovesno zagotovljene pravice prelomila in zatrla: škofove in mešnike rubila, zapirala in izganjala; krščanske šole, krščanski zakon odpravila, delovanje sv. zakramentov, oznanovanje sv. evangelja in krščanski pogreb z kazni ovirala, samostane uničila in njihove pobožne prebivalce iz nemških dežel iztirala. Svojeje častiželjnosti in lakomnosti po deželah sta 100,000 ljudi dala na bojiščih poklati, svojim pomagačem, zlasti liberalnim voditeljem, oderuhom in židovskim pijeviceam, izdala ubogo ljudstvo v strahovito guljenje in izsesavanje. Kaj čuda, ako se obupno ljudstvo, zlasti izstradani in v neverstvo zapeljani delavci, zbira v socialdemokratskih društvih ter skuša silama verige zlomiti, katere mu vedno silnejši kapital in liberalno gospodstvo kuje! Ni se nam čuditi, ako se naposled iz razjarjene množice prikažejo zločinci, ki razsajajo, kakor l. 1871. socialni-demokrati v Parizu, ali ki se lotijo venčanih vladarjev, kakor je drzni Hädel v Berlinu storil. Pač pa bi se morali čuditi, ako bi tudi toliki opomini brez

uspeha ostali na osebe, katerim je osoda ljudstev in držav izročena. Kajti če še v kljub temu ostane pri izsesavanju ljudstev po peščici liberalnih strankarjev, ako še se dalej pripušča razkristijanjevanje narodov, potem se Evropi ne bo prihranila najstrahovitniša revolucija, katera je kedaj razsajala, t. j. revolucija, katero nameravajo obupni socialni demokrati. Grozna, a zaslužena kazen za nehvaležni odpad od Boga in od tistega, katerega je Bog poslal, Jezusa Kristusa!

Cerkvenj glasbi v prosep!

Nov slovensk časnik: „Cerkveni glasbenik“ je začel ta mesec v Ljubljani izhajati. List izdaja po izgledu enakih društev na Nemškem lani v Ljubljani ustanovljeno Cecilijino društvo, ki ima lep namen, cerkveno glasbo, to je godbo in petje v duhu kat. Cerkve med Slovenci gojiti. V ta namen je že lani ustanovilo orglarsko šolo, v kateri se pripravljajo mladenči za orglarsko in cerkveniško službo, in zdaj je začelo izdajati list po enkrat na mesec z muzikalno prilogo, da bi vsestransko v besedi in djanji pospeševalo svoj namen, namreč slabo necerkveno glasbo nadomestiti s pravo cerkveno. List velja do konca tega leta 1 fl. 50 kr., za ude Cecilijinega društva pa samo 1 fl. Ud lahko postane vsak, ki na letoplati 1 fl.; kdor pa še vrh tega vsaj 10 fl. vloži, je ustanovitelj društva. Prva številka ima sledeče spise: „Kaj je cerkvena glasba in njeno notrajno bitstvo.“ „Kakih misli je mnogoterno še katoliška duhovščina zastran cerkvene glasbe.“ Poročilo občnega zbora dne 14. junija 1877. Potem sledi dopis z Dolenjskega in razna naznanila. Muzikalna priloga obsega „offertorium za vnebohod Gospodov“, dve stari slovenski pesmi sv. rožnega venca od l. 1678. in „Pange lingua“. Za 1 fl. 50 kr. si tedaj lahko vsak organist priskrbi dobrega berila in lepih muzikalij in pesmi, in upamo, da bode si ta list vsak organist naročil. Naroči se najleži, ako se po poštni nakaznici pošlje 1 fl. 50 kr. z napisom; Slav. opravništvu Cerkvenega Glasbenika v Ljubljani (v Alojznici). — Mi želimo društvu in listu od vseh strani obilne podpore in dobrega vspeha.

J, Sk.

Gospodarske stvari.

Zakaj so detelje dostikrat tako slabe.

M. Največa razlika, ki se kaže med gospodarstvom umnega kmetovavca in pa med onim starega kopita, je pridelava klaje ali krme na polju. In k temu spada najbolj pridelovanje detelje. Prvi ima skoraj vsako leto bogato, lepo razvito, ali pri neugodnem vremenu vsaj popolnoma enakomerno raščeno deteljo brez pleh in nejednakosti, glavice vse detelje tako ravno postavljene,

kakor bi bila detelja z škarjami pristrižena, drugi pa skoz in skozi deteljo redko stoječo, plehe velike, da bi lahko voz z voli vred na njih obračal, bolj podobne paši na kakem strnišču, kakor obdelanemu deteljišču, vrtečemu se po umnem gospodarstvenem kolobaru. Ta razlika se kaže na dalje, da ima prvi dosti krme za živino, lep dobiček od živine, dosti in dobrega močnega gnoja, drugi le revščino in beraštvo v hlevu in na gnojišču. Ako po vzrokih te raznoličnosti prašamo, najdemo, da jih je več, o katerih pa vseh, kakoršni so: krivo izbrana njiva, oslABLJENA zemlja, pomanjkanje potrebnega apna v nji, pred deteljo posajeni sadež, prenašlo opetovana posejatev detelje na istem zemljišču itd., posamez in natanko govoriti bi tukaj predaleč peljalo. Le poglobitnim napakam, ki se jih pogosto pridelovavci detelje krive storé, hočemo tukaj pobliže v lice pogledati, in te so: 1. Posejanje preslabega semena tedaj skopovanje z semenom. 2. Prepozna posejatev. 3. Napačno spravljanje semena pod zemljo in malomarnost v izbiranju zavetnega žita, t. j. žito, med katero se ima detelja posejati in katero v prvi mladosti ji, rekel bi, v zavetje služi.

1. Vsak skrben kmetovavec mora vedeti, da se v kupčiji dosti pokvarjenega in z drugimi rečmi: kakor peskom itd. pomešanega deteljnega semena nahaja. Takega semena se je torej treba skrbno varovati. Kajti kot ravnilo velja: „Kolikor lepše deteljno seme, kolikor bolj enakolično njegovo zrno, kolikor zrelejše in čistejše vsega travnega, plevelnega in predeničnega semena, toliko gotovejše in bujnejše bode pogvalo pa tudi toliko lepša bode detelja sama. Vsako seme le srednje dobrote in čistosti, se mora pred posejativjo prerešati in prečistiti na posebnem deteljnem in prašnem rešetu ali situ. Zarad predence se mora tudi najlepše seme še enkrat na sito djati in prerešati. Dokler gre še kaj drugega skozi sito, ko čisto deteljno seme, se mora zopet in zopet na sito djati, kajti vsaka druga primešba zmanjšuje pridelek in vzročuje potrebo več semena. Kar se izrešeta, ni treba, da bi se zavrglo; poseje naj se na malotravnate plehe na travniku. Tudi nizka cena semena zapelje in prevari marsikterega kmetovavca, ki si misli: Detelja je detelja, če vreme ne ngaja, tudi sosed, ki je dražje seme posejal, nima kaj kositi na deteljišču.“ Na vsak način pa ima sosed, ki je boljše seme posejal, še vedno lepšo deteljo od onega, ki je pri nakupovanju deteljnega semena in sicer na nepravem mestu skopoval. Še drugi vzrok slabih deteljišč je tedaj skopost pri nakupovanju semena. Kdor hoče, da mu detelja tudi gosto poraste, naj tudi dosti gosto seme poseja. Nič ne da nič. Čim redkejša posejatev, tim redkejša rast detelje in mnogi tukaj družijo dvojno napako: slabo seme namreč in pičlost semena. Seveda taka posejatev ne more dati obilne kositve. Tako skopovanje z deteljnim semenom je napačno in umnega kmetovavca nevredno. In